

Kooskõlastatud
"27" veebruar 1965.a.

A.Punnar
Ohutustehnika insener

Kinnitan
"2" märtsil 1965.

dots.J.Tammeorg
TRÜ teadusala prorektor

Ohutustehniline instruksioon

Juhised töötamiseks vaakuum- ja surveseadeldistega laboratooriumis.

1. Tööd, mis on seotud vaakumi või survega tulevad teostada loogikindlate akendega tõmbekapis või kasutada kaitse-seadmeid (ekraanid, võrgud jne.). Töötajad peavad tingimata kandma kaitseprille.
2. Vaakum- või surveseadeldiste anumad peavad olema eelnevalt proovitud töös esineva kahekordse maksimaalse vaakumi või survega ja varustatud vastava kaitsetümbrisega.
3. Rõhu muutust tuleb teostada aeglaselt ja sujuvalt.

Gaasiballoonide ekspluatatsioon.

Enamik gaase balloonides on 150 atm surve all ja plahvatusohtlikud või mürgiste omadustega (vesinik, vääveldi-oksüüd, ammoniaak jne.). Sellest lähtudes on vaja suurimat ettevaatlikkust gaasiballoonide käsitlemisel.

1. Gaasiballoonide transpordiks tuleb kasutada vastavat karu või kandraami. Transpordil ventiil peab olema kaetud kübarsulguriga. Väikese vahemaa ületamiseks võib ballooni ka põhjaserval kantida, kusjuures tuleb vältida ballooni kukkumist ja löökidest balloonile.
2. Laboratooriumides balloonid seatakse ettenähtud kohas vertikaalasendisse hoidjasse või kinnitatakse vastava klambriga. Gaasiballoonid tuleb asetada radiaatoritest ja küttekehadest vähemalt 1 m kaugusele, lahtise leegiga soojusallikatest vähemalt 5 m kaugusele, samuti kaitsta päikesekiirte toju eest. Ruumides, kus kasutatakse gaasiballoone ei tohi õhutemperatuur ületada 35°C.
3. Mürgiste gaasidega (kloor, ammoniaak, vääveldioksüüd jne.) täidetud balloonid tuleb paigutada tõmbe alla.
4. Gaasi võtmine balloonidest peab toimuma manomeetriga varustatud reduktori abil. Ballooni ventiili tuleb pöörata aeglaselt ja sujuvalt, hoides ise reduktori eest kõrvale.
5. Ruumis töötamiseks lubatakse hoida ainult ühe põleva gaasiga täidetud ballooni. Samas hoiuruumis põleva gaasiga täidetud ja hapnikuballooni hoidmine on rangelt keelatud.
6. Hapnikuballoonide ekspluateerimisel tuleb jälgida, et ballooni ühendusi ega ventiile ei määritaks õli ega teiste määrdevahenditega ja oleks välditud juhuslik õli, rasvade ja orgaaniliste ühendite sattumine ventiilidele. Hapniku-

652935322

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

ballooni juures määrdeõlid, rasvad ja orgaanilised ühendid võivad põhjustada plahvatust.

7. Tuleb hoolikalt jälgida ballooni märgimist vastavalt gaasi liigile, et vältida eksitust gaasiballooni valikul.

Gaasiballooni märgimine.

Jrk. nr.	Millise gaasi jaoks	Ballooni värvus	Ballooni pealkiri	Pealkirja värvus	Ballooni otsvärvus
1.	Lämmastik	Must	Азот	Kollane	pruun
2.	Ammoniaak	Kollane	Аммиак	Must	-
3.	Atsetüleen	Valge	Ацетилен	Punane	-
4.	Vesinik	Tumeroheline	Водород	"-	-
5.	Õhk	Must	Сжатый воздух	Valge	-
6.	Hapnik	Helesinine	Кислород	Must	-
7.	Väävligaas	Must	Сернистый ангидрид	Valge	Kollane
8.	Väävelvesinik	Valge	Сероводород	Punane	Punane
9.	Süsihappegaas	Must	Хлор	Kollane	-
10.	Kloor	Kaitsevärv		Kollane	Roheline
11.	Teised põlevad gaasid	Punane	vastava gaasi nimetus	Valge	-
12.	Teised mitte-põlevad gaasid	Must	"-	Kollane	-

8. Gaasiballooni ei tohi tühjendada lõpuni vaid rõhuni kuni 0,5 atm. Atsetüleeni korral jääkrõhk oleneb umbruse temperatuurist.

Temp. °C	- 5	-5 - +5	+5 - +15	+15 - +25	25 - +35
min. jääkrõhk atm.	0,5	1,0	1,5	2,0	3,0

Koostas:

J. Raudsepp
Anorgaanilise keemia
kateeder

Kooskõlastatud
"27" veebruar 1965.a.

A.Punnar
Ohutustehnika insener

Kinnitan
"2" märtsil 1965.

dots.J.Tammeorg
TRÜ teadusala prorektor

Ohutustehniline instruksioon

Juhised töötamiseks vaakuum- ja surveseadeldestega laboratooriumis.

1. Tööd, mis on seotud vaakumi või survega tulevad teostada loogikindlate akendega tõmbekapis või kasutada kaitse-seadmeid (ekraanid, võrgud jne.). Töötajad peavad tingi-mata kandma kaitseprille.
2. Vaakum- või surveseadeliste anumad peavad olema eelnevalt proovitud töös esineva kahekordse maksimaalse vaakumi või survega ja varustatud vastava kaitseümbrise.
3. Rõhu muutust tuleb teostada aeglaselt ja sujuvalt.

Gaasiballoonide ekspluatatsioon.

Enamik gaase balloonides on 150 atm surve all ja plah-vatusohtlikud või mürgiste omadustega (vesinik, väveldi-oksüüd, ammoniaak jne.). Sellest lähtudes on vaja suurimat ettevaatlikkust gaasiballoonide käsitlemisel.

1. Gaasiballoonide transportiks tuleb kasutada vastavat karu või kandraami. Transportil ventiil peab olema kae-tud kübarsulguriga. Väikese vahemaa ületamiseks võib ballooni ka põhjaserval kantida, kusjuures tuleb vältida ballooni kukkumist ja löökidest balloonile.
2. Laboratooriumides balloonid seatakse ettenähtud kohas vertikaalasendisse hoidjasse või kinnitatakse vastava klambriga. Gaasiballoonid tuleb asetada radiaatoritest ja küttekehadest vähemalt 1 m kaugusele, lahtise leegiga spojusallikatest vähemalt 5 m kaugusele, samuti kaitsta päikesekiirte mõju eest. Ruumides, kus kasutatakse gaasi-balloone ei tohi õhutemperatuur ületada 35 °C.
3. Mürgiste gaasidega (kloor, ammoniaak, väveldioksüüd jne.) täidetud ballooni tuleb paigutada tõmbe alla.
4. Gaasi võtmine balloonidest peab toimuma manomeetriga varus-tatud reduktori abil. Ballooni ventiili tuleb pöörata aeglaselt ja sujuvalt, hoides ise reduktori eest kõrvale.
5. Ruumis töötamiseks lubatakse hoida ainult ühe põleva gaasiga täidetud ballooni. Samas hoiuruumis põleva gaasi-ga täidetud ja hapnikuballooni hoidmine on rangelt keela-tud.
6. Hapnikuballoonide ekspluateerimisel tuleb jälgida, et ballooni ühendusi ega ventiile ei määritaks õli ega teiste määrdevahenditega ja oleks välditud juhuslik õli, rasvade ja orgaaniliste ühendite sattumine ventiilidele. Hapniku-

balloonide juures määrdeõlid, rasvad ja orgaanilised ühen-did võivad põhjustada plahvatust.

7. Tuleb hoolikalt jälgida balloonide märkimist vastavalt gaasi liigile, et vältida eksitust gaasiballooni valikul. Gaasiballoonide märkimine.

Jrk. nr.	Millise gaasi jaoks	Ballooni värvus	Ballooni pealkiri	Pealkirja värvus	Ballooni otsvärvus
1.	Lämmastik	Must	Азот	Kollane	pruun
2.	Ammoniaak	Kollane	АММИАК	Must	-
3.	Atsetüleen	Valge	АЦЕТИЛЕН	Punane	-
4.	Vesinik	Tumerohe-line	Водород	"-"	-
5.	Õhk	Must	СЖАТЫЙ ВОЗДУХ	Valge	-
6.	Hapnik	Helesini-ne	Кислород	Must	-
7.	Väävlisgaas	Must	Сернистый ангидрид	Valge	Kollane
8.	Väävelvesinik	Valge	Сероводород	Punane	Punane
9.	Süsihappegaas	Must	Хлор	Kollane	-
10.	Kloor	Kaitsevärv		Kollane	Roheline
11.	Teised põle-tavad gaasid	Punane	vastava gaasi nimetus	Valge	-
12.	Teised mitte-põlevad gaasid	Must	"-"	Kollane	-

8. Gaasiballooni ei tohi tühjendada lõpuni vaid rõhuni kuni 0,5 atm. Atsetüleeni korral jääkrõhk onoleb umbruse temperatuurist.

temp. °C	- 5	-5 - +5	+5 - +15	+15 - +25	25 - +35
min. jääk rõhk atm.	0,5	1,0	1,5	2,0	3,0

Koostas:

J.Raudsepp
Anorgaanilise keemia
kateeder

6 52935322
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU